

**TRIBUNAL GHAL TALBIET ZGHAR
(GHAWDEX)**

GUDIKATUR Dr Grazio Mercieca LL.D.

Seduta ta' nhar il-Gimgha 28 ta' Dicembru 2001

Fl-atti ta' l-Avviz
numru 63/01
Fl-ismijiet:

Francis Cassar

-vs-

Marija Borg

It-Tribunal;

Ra l-avviz tat-talba li permezz tieghu l-attur talab li l-konvenuta Marija Borg tigi kkundannata thallas is-somma ta' tliet mijja u tmienja u ghoxrin lira Maltin (Lm328) dovuti bhala danni sofferti mill-attur per konsegwenza ta' incident awtomobilistiku li sehh fl-erbgha u ghoxrin (24) ta' Frar tas-sena elfejn (2000) fi Triq l-Imgarr, Ghajnsielem, Ghawdex bejn il-vettura tal-marka Proton u bin-numru tar-registrazzjoni IAW 502 misjuqa u appartenenti lill-attur u 1-vettura tal-marka Ford u bin-numru tar-registrazzjoni HAB 897 misjuqa mill-konvenuta Matrija Borg u appartenenti lil John Borg, u ta' liema incident l-konvenuta kienet unikament responsabbli minhabba imperizji, sewqan eccessiv, traskuragni u nuqqas ta' tharis tar-regolamenti tat-traffiku.

Bl-imghaxijiet legali u bl-ispejjez komprizi dawk ta' l-ittra interpellatorja mibghuta fil-11 ta' Mejju 2001 u ta' l-ittra ufficjali mibghuta kontestwalment ma' dan l-avviz lis-socjeta' assikuratrici tal-konvenuta.

Ra r-risposta tal-konvenuta fejn eccepier illi l-incident stradali merit u ta' dan l-avviz gara almenu in parti sostanzjali tort u htija ta' l-attur Francis Cassar illi kien qiegħed isuq il-vettura tieghu b'manjiera perikoluza u b'velocita eccessiva, u ittentu jissorpassa vettura illi kienet qegħdha tikser għal fuq il-lemin tagħha f'parti tat-triq fejn huwa espressament konsentit illi jsir dan; u f'parti tat-triq fejn fil-

karreggjata hemm indikat car u tond illi l-vetturi għandhom jagħzlu l-karreggjata tagħhom.

Illi infatti l-konvenuta biddlet il-karreggjata tagħha mil-lane ta' gewwa fejn solitament wieħed suppost isuq għal fuq il-lane estern propriju meta qabad is-sinjalji *choose your lane* fil-karreggjata, u wara li accertat ruhha illi setghet tagħmel dan mingħajr perikolu. Li ma hasbitx għaliex kienet il-velocita' eccesiva illi biha kien niezel l-attur fil-karreggjata ta' barra.

Illi jekk il-konventua seta' ghall-grazzja ta' l-argument kellha xi responsabilita' ghall-incident certament illi r-responsabilita ta' l-attur kienet akbar.

Għaldaqstant it-talbiet attrici jimmeritaw illi jigu michuda.

Salvi eccezzjonijiet ulterjuri fid-dritt u fil-fatt.

Ra r-risposta tal-konvenuta fejn eccepjet illi l-incident stradali meritu ta' dan l-avviz gara almenu in parti sostanzjali tort u htija ta' l-attur Francis Cassar illi kien qiegħed isuq il-vettura tieghu b'manjiera perikoluza u b'velocita' eccesiva, u ittentu jissorpassa vettura illi kienet qegħdha tikser għal fuq il-lemin tagħha f'parti tat-triq fejn huwa espressament konsentit illi jsir dan; u f'parti tat-triq fejn fil-karreggjata hemm indikat car u tond illi l-vetturi għandhom jagħzlu l-karreggjata tagħhom.

Illi infatti l-konvenuta biddlet il-karreggjata tagħha mil-lane ta' gewwa fejn solitament wieħed suppost isuq għal fuq il-lane estern propriju meta qabad is-sinjalji *choose your lane* fil-karreggjata, u wara li accertat ruhha illi setghet tagħmel dan mingħajr perikolu. Li ma hasbitx għaliex kienet il-velocita' eccesiva illi biha kien niezel l-attur fil-karreggjata ta' barra.

Illi jekk il-konventua seta' ghall-grazzja ta' l-argument kellha xi responsabilita' ghall-incident certament illi r-responsabilita ta' l-attur kienet akbar.

Għaldaqstant it-talbiet attrici jimmeritaw illi jigu michuda.

Salvi eccezzjonijiet ulterjuri fid-dritt u fil-fatt.

Ra l-kontrotalba tal-konvenut fejn ippremetta illi l-incident stradali meritu ta' dan l-avviz gara almenu in parti sostanzjali tort u htija ta' l-attur Francis Cassar illi kien qiegħed isuq il-vettura tieghu b'menjiera perikoluza u b'velocita' eccessiva, u ittentu jissorpassa vettura illi

kienet qegħda tikser għal fuq il-lemin tagħha f'parti tat-triq fejn huwa espressament konsentit illi jsir dan; u parti tat-triq fejn fil-karreggjata hemm indikat car u tond illi l-vetturi għandhom jagħzlu l-karreggjata tagħhom.

Sema' l-provi u ra d-dokumenti esibiti

Ikkunsidra

Illi l-incident sehh fi Triq l-Imgarr, Ghajnsielem, Ghawdex. Iz-zewg vetturi misjuqin mill-partijiet kontendenti kienu qegħdin jigu misjuqa fl-istess direzzjoni u cioe' 'l iffel fid-direzzjoni tal-port tal-Imgarr. It-triq hija maqsuma f'zewg partijiet divizi fizikament minn centre-strip li fil-punt fejn sehh is-sinistru hija interrotta u fin-nofs tal-interruzzjoni hemm *roundabout*. Fil-parti tat-triq fejn kienet l-partijiet kontendenti, hemm zewg karreggjati ugwali divizi permezz ta' *dotted white line* li għalhekk jikkonsentixxi vettura f'kull karreggjata biex tinsel fid-direzzjoni tal-port tal-Imgarr. L-incident sehh fejn l-imsemmija *roundabout*, li qiegħda hemm biex tipprovdi access ghall-vetturi li jkunu jridu jduru 'l fuq fid-direzzjoni tax-Xewkija jew jidħlu ghall-forti *Chambray*. Il-konvenuta kienet qiegħda tagħmel propru din il-manuvra meta sehh is-sinistru. F'din il-parti tat-triq m'hemmx bini. L-attur halla 20.4 metri brake-marks dritt u kontinwi precizament fin-nofs tal-karreggjata tal-lemin li, fejn hemm l-interruzzjoni fic-centre strip fuq imsemmija, iduru lejn il-lemin fid-direzzjoni ta' din l-interruzzjoni u jintemmu fejn seħħet il-habta. Dan ifisser li kien qiegħed isuq b'velocita' ta' 60 kilometru fis-siegha.

Illi l-partijiet qiegħdin jagħtu verzjonijiet differenti ta' kif sehh l-incident:

Skond kif l-attur qal lis-surgent, huwa kien qiegħed isuq bi speed moderat u fuq it-top gear; mentri quddiem it-Tribunal xehed li kien għaddej "bit-tletin" (mil fis-siegha) u fuq it-third gear. L-attur xehed quddiem it-Tribunal li l-konvenuta kienet "ghoxrin pass" quddiemu izda fuq il-karreggjata tax-xellug, miexja bl-istess speed tieghu, u li kif rat ir-roundabout, kisret mill-ewwel għal fuq il-karreggjata tal-lemin.

Skond kif nizzel li qaltlu l-konvenuta s-surgent a tempo vergine, hija kienet fuq il-karreggjata tax-xellug, xegħlet l-indicator tal-lemin kif telqet l-ahhar bini li kien hemm fit-triq, rat lill-attur gej mill-mera, ikkalkolat li setgħet taqsam lejn il-lemin biex iddur mar-roundabout izda l-attur lahaqha u seħħet il-habta.

Meta xehdet quddiem it-Tribunal, il-konvenuta cahdet li tat il-verzjoni kif imnizzla mis-surgent, u sostniet li x'hin sehhet il-habta hija kienet niezla 'l isfel fuq il-karreggjata tal-lemin, li fiha kienet dahlet appena kisret il-liwja li qieghdha iktar 'il fuq propriu fejn hemm l-Istitut ta' San Guzepp u fejn press'a poco jintemm il-bini, u kienet qieghdha ddawwar lejn il-lemin biex iddur mar-roundabout.

Issa l-parti tal-verzjoni tal-attur fejn jghid li z-zewg vetturi kienu ghaddejjin bl-istess speed, għoxrin pass (cioe' madwar għoxrin pied) il bogħod minn xulxin ma tistax tigi accettata, għax kieku ma hemmx madwar 70 pied brake-marks wara l-vettura tal-attur. Għalhekk l-attur kien certament qieghed jagħmel manuvra ta' sorpass u, meta iddecieda li jagħfas il-brejk, huwa kien mill-inqas 30 metru 'l bogħod mill-vettura tal-konvenuta.

It-tieni verzjoni tal-atrīci fis-sens li kienet niezla mill-karreggjata leminija hija wahda difficli biex tigi accettata fid-dawl tad-dinamika tal-incident. Il-ħsara fil-vettura tal-konvenuta hija wahda li saret bi sbrixx fuq il-gemb lemini. Id-daqqa tibda' minn fuq ir-rota ta' wara, taqbez il-bieba ta' wara (li baqghet prattikament intatta) u tkompli forma ta' girfa tul il-bieba tas-sewwieq. Kieku kienet tabilhaqq niezla fuq il-karreggjata tal-lemin, id-daqqa kienet tkun fuq wara, jew almenu, kemm-il darba l-konvenuta kienet diga' angolat il-vettura tagħha biex tidhol fir-roundabout, u jitqies li l-attur ukoll dawwar il-karozza biex jevita kollizjoni head-on, il-habta kienet tkun ferm iktar ippronunzjata fuq in-naha tar-rota ta' wara tal-konvenuta. Di piu', skond it-tieni verzjoni tħgħha, il-konvenuta ssostni li kienet niezla mhaxkna mal-hajt tas-centre-strip b'mod li ma setghetx tħaddi karozza bejnh u bejn il-hajt. Dan mhux kompatibbli mal-iskizz, li juri li l-vettura tal-attur kienet propriu fin-nofs tal-karreggjata, u għalhekk kieku kellha titwemmen din l-ahhar parti tal-verzjoni tal-konvenuta, kien jolgotha jew fuq wara, jew fuq in-naha tax-xellug tagħha, imma certament mhux fuq in-naha tal-lemin, li kienet tkun vicin il-hajt. Huwa ferm iktar kompatibbli mal-evidenza fisika tal-incident illi l-konvenuta kisret mill-karreggjata tax-xellug, giet quddiem il-vettura tal-attur, li applika l-brejk u, x'hin gie biex jahbat mal-vettura tal-konvenuta, l-attur dawwar il-vettura tieghu lejn il-lemin u b'hekk "giref" in-naha leminija tal-vettura tal-konvenuta bil-front left corner tal-karozza tieghu. Hawnhekk għandu jingħad li tajjeb għamel l-attur meta dawwar l-isteering lejn il-lemin, għax b'dan il-mod evita li jikkawza hsarat akbar lill-vettura tal-konvenuta u probabilment kienet wkoll iwegħħu it-tfal li kellha rikbin magħha fuq wara.

Il-konvenuta, kif ukoll ir-ragel tagħha, li sema' parti mill-konversazzjoni, jichdu li hija tat il-verzjoni kif rapportata mis-surgent

fir-road accident report. Jista' jkun illi s-surgent ma kienx preciz, kif l-anqas kien preciz meta indika lill-passiggier li kien riekeb mal-attur bhala ibnu, mentri fil-fatt ma jigi minnu xejn izda l-attur kien sejjer jigbor lil ibnu minn fuq il-vapur. Pero' t-Tribunal m'ghandu l-ebda indizju li s-surgent biddel il-verzjoni moghtija mill-konvenuta a tempo vergine b'xi mod sostanzjali.

F'din il-verzjoni moghtija a tempo vergine, il-konvenuta qalet illi xegħlet l-indicators tan-naha tal-lemin ftit wara li telqet l-ahhar bini li kien hemm fit-triq. Dan ifisser li l-konvenuta xegħlet il-lights hin sostanzjali qabel qalbet il-karreggjata, u li l-attur kellu kull opportunita' li jigi avzat b'dan is-sinjal. L-attur u l-passiggier li kien hemm riekeb mieghu qalu li ma raw l-ebda lights, imma din il-verzjoni mhix attendibbli kif mhix attendibbli l-verzjoni tagħhom li kienu mexjin xi ghoxrin pied wara l-vettura tal-konvenuta bl-istess speed meta l-konvenuta biddlet id-direzzjoni.

Il-konvenuta qalet ukoll illi rat il-vettura tal-attur gejja għal fuqha mill-mera, izda qasmet il-karreggjata xorta wahda milli kkalkulat li kienet ghadha 'l bogħod.

It-Tribunal jagħmel riferenza għas-segwenti sentenzi:

- (i) Qorti tal-Appell fl-ismijiet *Mark Sammut vs Meryse f'Germaine de la Parque*, fejn ingħad li f'ċirkostanzi simili għal dawk li kienet fihom il-konvenuta, għandha tintuza grad ta' diligenza l-iktar għoli u vigilanza l-ikar qawwija.
- (ii) *Joseph Camilleri vs Joseph Dimech (27.07.1981)* fejn intqal li s-sewwieq għandu l-obbligu li jespora tajjeb it-triq li jkun ser johrog fiha, qabel ma johrog għandu l-obbligu li jimxi dead slow u sahansitra jieqaf biex u sakemm jaccerta ruhu li jista' johrog bla hsara.
- (iii) *Emmanuel Galea vs Paul Galea (04.11.1997 – Qorti tal-Magistrati (Għawdex) Superjuri)* fejn intqal li mħuwiex bizzejjed li wieħed jixghel l-indicator, u li dan m'hux xi brevet tal-immunita. Il-fatt li s-sewwieq li jbiddel id-direzzjoni jghid li hares u ma ra lil hadd ifisser li ma harisx sew jew ma tax kaz ta' dak li kien qiegħed jigri warajh, fejn kien hemm vizwali tajba u fit-tul. Kif gara l-incident, ma kienx hemm xi distanza twila warajh u ma kien hemm ebda raguna l-ghala l-attur ma kellux jarah jekk verament hares fil-mirja u kien jaf x'kien qiegħed jagħmel. *Il-Qorti ssib li dan is-sewqan ta' Emmanuel Galea ferm-perikoluz u negligenti u għandu jerfa' r-responsabilita' shiha ta' dan l-incident.*
- (iv) *Brian Valenzia noe vs Monica Calleja (Qorti tal-Appell, 14.06.1995)* fejn il-Qorti qalet li gie ritenut diversi drabi

mill-Qrati tagħna u l-awturi esperti in materja li l-uzu tal-indicator ma jagħtix dritt lil dak is-sewwieq li juzah li jagħmel kif jidhirlu mingħajr ma jiehu in konsiderazzjoni traffiku iehor li jkun juza l-istess parti tat-triq. Irid jassikura li s-sewwieqa l-ohra jifhmu l-intenzjoni tieghu u li meta tigi esegwita l-manuvra għandha tigi esegwita bl-iktar heffa possibbli u li b'ebda mod ma tostakola l-passagg liberu ta' vetturi ohra

Jghid ic-Charlesworth & Percy: 9-206: *Well before a driver overtakes, changes direction, slows down or stops, the rear mirror must be used then a signal given to indicate clearly the intended manoeuvre.*

Buchanan¹ jgħid a propoġitu: *In cases of collision between an overtaking motorist and a right-turning motorist, it is first of all necessary to have regard to the duties of the right-turning motorist.*

Early decisions tended to consider that all the right-turning motorist was required to do was to give a clear indication to following motorists of his intention. As regulations requiring a motorist to have a clear view through his rear view mirror became stricter, it became the duty of the driver to keep a proper look-out both in front and behind. He no longer complies with his duty unless after giving his turning signal, he takes reasonable steps to satisfy himself that following traffic has both seen and reacted to his signal, which it is submitted boils down to taking reasonable steps that there will be no traffic overtaking him as he makes his turn.

Dawn il-prin` ipji [ew addottati mill-Qrati tagħna]²

Illi gie stabbilit diversi drabi illi l-manuvra li kien qed tagħmel l-attur fil-mument tal-incident u cieo' dik ta' overtaking jew surpass hija wahda perikoluza u li wieħed m'għandux jagħmilha jekk mhux wara li jiehu l-prekawzjonijiet meħtiega u jassikura li b'din il-manuvra hu ma jkunx sejjjer ikun ta' periklu ghall-utenti tal-istess triq:

Never overtake unless you are SURE that you can do so without danger to yourself or others.....(Paragrafu 72 Highway Code). A

¹ Liability in Motor Cases, page 29

² F Clarke vs- C Aquilina 6.12.1977; Sciberras vs C Zammit 13.7.78; E Azzopardi vs L McCharthy 20.9.1978; E Deguara vs J Mallia 25.1.1983; C Gendrex vs J Vassallo 15.1.1988, T Duca vs E Mifsud 15.6.1988; Hugh P Zammit noe vs Raymond Debono PA 16.10.1995; Alex Zammit vs David Debono noe 3.7.1995

driver is entitled to assume he can overtake without danger if what he is overtaking gives not the slightest sign of any unexpected manoeuvre.

L-attur zbalja u kien ferm negligenti fil-manuvra ta' surpass illi ghamel, specjalment meta kien jaf li kien qieghed joqrob lejn *roundabout* kif ukoll filwaqt li kien jaf, jew messu kien jaf, bl-indicators li kienet xegħlet il-konvenuta. Infatti l-Highway Code jitkellem bl-iktar mod car kontra l-manuvra tal-attur: Regola 74

DO NOT OVERTAKE when approaching....

(ii) a road junction.....

IF IN DOUBT HOLD BACK

L-attur naqas serjament meta ma tax kaz tal-indicator lights tal-konvenuta, u ma mexiex bi speed tali li seta' jwaqqaf tempestivamente il-vettura tieghu fejn l-istess *roundabout*.

Is-segwenti sentenzi Nglizi riportati minn Bingham: Motor Claims Cases (ninth ed, p 82 et seq) jillustraw tajjeb dan il-principju:

Fil-kawza *Clarke vs Winchurch (1969 1 Acl Er 275)(1969) 1 WLR 69, 112 Sol Jo 909 CA)* gie ritenut li “*a cyclist or moped rider is entitled to overtake stationary traffic but to do this warrants a very high degree of care and he must ride in such a way that he can immediately deal with an emergency.*”

Alfred Zammit Cutajar noe vs Joseph Formosa et (XLV, 253) Appell, 26.06.1961 irriteniet illi Id-driver ta' karozza li jigi biex jissorpassa karozza ohra għandu jkun zgur, qabel ma jagħmel dik il-manuvra, illi jista' jagħmilha b'sikurezza.

Stabbilit għalhekk li z-zewg sewwieqa kienet jahtu ghall-incident, jonqos jigi stabbilit f'liema proporzjon kienet hekk kontribwenti. Kif gie stabbilit, f'sitwazzjoni bhal din, it-Tribunal, biex jikkwantifika dd-danni jrid jiddermina l-proporzjon li fih kull wieħed mis-sewwieqa kien ikkontribwixxa ghall-accident.³

F'sentenza ferm ri`enti⁴, it-triq kienet maqsuma b'linja bajda kontinwa li eż-żgħiġi fil-punt fejn sejjet il-]abta, il-linja bajda kienet maqsuma biex tindika d-d]ul g]all-istabbiliment li hemm fin-na]a tal-lemin. Is-sewwieq tal-karozza xehdet li xehlet l-indicator, bdiet tikser lejn il-lemin tagħha biex tid]ol fl-istabbiliment imsemmi, meta [jet investita mill-mutur. Is-sewwieqa tal-karozza i]da ammettiet li ndunat bis-

³ Formosa vs Psaila, Prim' Awla, Onor. Victor Borg Costanzi 18.08.1987

⁴ Onor Ray C Pace, Citazz Nru 611/96, riportata f'In-Nazzjon, 5 ta' Novembru 2001

sewwieq tal-mutur biss meta]abtu. Hija ammettiet li ma]arsitx lura, imma qag]det attenta biss g]at-traffiku li seta' kien [ej mid-direzzjoni opposta, g]ax ippretendiet li vehikolu sorpoassanti seta' jaqla' min-na]a tax-xellug tag]ha. Il-qorti wi\net ir-responsabilitajiet u dde`idiet li s-sewwieq tal-mutur kien responsablli g]al terz tal-in`ident filwaqt illi s-sewwieqa tal-karozza kienet responsablli kwantu g]al \ew[terzi.

F'ka\ ie]or,⁵ l-attur, waqt li kien qieg]ed isur il-karozza tieg]u fi Triq Borg Olivier, Mellie]a, u kien qieg]ed jissorpissa karozza misjuqa minn Colin Arthur Greening, dan tal-a]]ar, bla ebda preavvi], qabad u dar lejn il-lemin u konsegwentement]abat fl-attur. Il-Qorti qasmet ir-responsabilita' g]all-in`ident terz lill-attur u \ew[terzi lil Greening.

F'ka\ ie]or,⁶ Joseph Attard kien qed isuq il-karozza tieg]u tul Naxxar Road, San { wann. Qal li xeg]el l-indicator biex juri li kien sejjer jikser lejn il-lemin, fejn kien hemm junction. Billi ma ra lil]add, huwa beda l-manuvra tieg]u meta l-konvenut Debono baqa' die]el [o fih bi-\iemel u l-karettun. Debono qal li Attard kien waqaf u dar f'daqqa bla ma ta] l-opportunita' li jieqaf. Il-Qorti qalet li Debono kien qed ji[ri, jekk mhux ukoll itellaq, I\-\iemel tul it-triq. Ir-responsabilita' [iet apporzjonata \ew[terzi lill-attur, u terz lill-konvenut.

Skond sentenza tal-Qorti tal-Kassazzjoni penali fl-Italja, sez. IV, 30.05.1989 : *in tema di circolazione stradale, il conducente che si accinga ad eseguire manovra di svolta a sinistra in area di crocevia, ha obbligo di ispezionare la strada retrostante, onde rendersi conto della eseguibilita' della manovra "de qua" senza creare pericoli nei riguardi di altri utenti ancorche' versanti in situazione di illegittimita' (sottolinear tat-Tribunal) quale quella di chi esegue un sorpasso in prossimita di crocevia. Tale obbligo di prudenziale ispezione dello spazio retrostante, sussiste, a maggior ragione nel caso in cui il veicolo svoltante riprende la Marcia partendo da posizione di quiete, pur se determinate da necessita' di traffico, come la concessione di precedenza ad altri veicoli (fattispecie di infortunio verificatosi in prossimita' di crocevia, a causa dell'urto di un motociclista contro un automobile il cui conducente, dopo essersi fermato per accordare la precedenza ai veicoli provenienti dalla sua destra, riprese la Marcia svoltando a sinistra senza avvedersi, per non avere ispezionato la strada retrostante, del sopraggiungere della veloce motocicletta che, imprudentemente eseguiva il sorpasso. La Corte ha ritenuto legittimo l'addebitamento di concorso di causa e di colpa ai danni dell'automobilista).*

⁵ Onor Geoffrey Valenzia, Prim'Awla, 03.07.1995 Alexander Zammit vs David Debono noe

⁶ Onor Geoffrey Valenzia, Prim'Awla, Hugh P Zammit noe vs Raymond Debono 16.10.1995, The Times, Monday, Nov 20,1995

Fis-sentenza tagħha, il-Qorti tal-Kassazzjoni, akkordat ir-responsabilita' nofs bin-nofs bejn il-partijiet.

L-opra ta' massima awtorita' Nglija Il-Bingham and Berryman's Motor Claims Cases, ippubblikat minn Butterworths, 2000, Il-}dax-il Edizzjoni jikkwota s-sewgħenti sentenzi f'sitwazzjonijiet simili:

(para 9.1, pa[n]a 334) *Holdack v Bullock Bros (Electrical) Ltd (1964)*

In daylight on a straight road a motor scooter was overtaking a motor van when the van swerved to the offside (cioe' lejn in-na]a tal-lemin) and the scooter collided with the offside front wing of the van. The van driver had not seen the scooter in spite of having two outside mirrors and an interior mirror. The judge held the van driver was negligent in changing course without warning when it was extremely dangerous to do so, but held the scooter rider one-third to blame for having failed to hoot to show his intention to overtake. The scooter rider appealed.

HELD: there was no ground on which the Court of Appeal should interfere. In the ordinary way if a motor scooter was overtaking another vehicle which was going straight along a road there was no need for the scooter to hoot before overtaking if the scooter was giving reasonable clearance. In this case the judge must have come to the conclusion that the movement of the van was such as to put the scooter rider on enquiry as to what the van was going to do.

(para 9.4, pa[n]a 335) *Hillman v Tompkins (22 February 1995)*

The defendant was driving her Ford Sierra in a slow moving line of traffic held up by temporary traffic signals. The plaintiff was riding a motorcycle in the same direction, overtaking the slow moving traffic. The defendant reached Godwin Way, a junction to her offside, into which she wished to turn. She signaled her intention, failed to see the motorcyclist approaching from her rear, turned and the collision occurred.

The defendant's case was that she was positioned at the crown of the road, clear of the line of traffic and visible to the plaintiff. The plaintiff alleged that the defendant commenced her turn from within the line of traffic and so was unable to see her indicator until the turn had commenced.

In the face of this and other conflicting witness accounts the judge found the defendant's vehicle had not moved into a position clear of

the line of traffic or otherwise to enable the motorcyclist to see her flashing indicator before she commenced the turn. The plaintiff was probably traveling between 30-40 mph at or near the center of the opposite carriageway in the overtaking position. The judge held both parties equally to blame. The defendant appealed.

HELD: There was no reason to interfere with the judge's findings. The defendant was negligent for failing to see the plaintiff's approach: 'undesirable as it may be, motorcyclists do and can be expected to overtake in circumstances of this kind and in my judgement the defendant was negligent in failing to see the plaintiff as he approached'. The plaintiff was approaching a road junction overtaking slow moving and stationary traffic. In the circumstances he increased the standard of care required by him. The speed which he was doing was too fast to discharge that standard of care. Appeal dismissed.

Ghaldaqstant dan it-Tribunal jaqta' u jiddeciedi billi jiddikjara lill-attur responsabqli kwantu ghal terz tal-incident, filwaqt li l-konvenuta hija responsabqli ghal zewg terzi u ghalhekk tikkundanna lill-konvenuta thallas lill-attur is-somma ta' LM132; l-ispejjez kemm tal-avviz tat-talba kif ukoll dawk tal-kontro-talba għandhom jinqasmu zewg terzi lill-konvenuta u terz lill-attur.